

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 447/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА АД ..., Република ...,/.../... ..., .../.../..., чији је пуномоћник Вишња Мандић, адвокат у ..., против туженог ИНТЕРЛЕМИНД АД Лесковац – у стечају, Симе Погачаревића број 5, чији је пуномоћник Станимир Марковић, адвокат у ..., ради утврђења, вредност предмета спора 482.525.393,01 динар, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда ЗПЖ 3604/20 од 10.03.2021. године, у седници већа одржаној 06. октобра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија туженог **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, у делу којим се побија пресуда Привредног апелационог суда ЗПЖ 3604/20 од 10.03.2021. године у делу I става изреке, којим је потврђена пресуда Привредног суда у Лесковцу 5П 668/2019 од 02.07.2020. године у ставу I изреке за износ од 443,937.102,44 динара на име пријављене главнице, што представља износ од 3.680.115,38 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу НБС на дан отварања стечаја,

ревизија туженог **СЕ УСВАЈА**, пресуда Привредног апелационог суда ЗПЖ 3604/20 од 10.03.2021. године и пресуда Привредног суда у Лесковцу 5П 668/2019 од 02.07.2020. године се укидају у усвајајућем делу за тужбени захтев за утврђење да тужилац има обезбеђено потраживање, односно статус разлучног повериоца и разлучно право, односно право на првенствено намирење потраживања према туженом у износу од 9.263.217,21 динара на име пријављене камате, што представља износ од 76,789,50 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу НБС на дан отварања стечаја, из средстава остварених продајом покретних ствари туженог, и одлука о трошковима поступка, и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Лесковцу је донео пресуду 5П 668/2019 дана 02.07.2020. године којом је, у првом ставу изреке, усвојио тужбени захтев и утврдио да тужилац има обезбеђено потраживање, односно статус разлучног повериоца и разлучно право и

да има право на првенствено намирење потраживања према туженом у укупном износу од 482.525.393,01 динар, од чега:

- износ од 473.262.175,80 динара на име пријављене главнице што представља износ од 3.923.212,10 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу НБС на дан отварања стечаја и

- износ од 9.263.217,21 динар на име пријављене камате, што представља износ од 76.789,50 евра, у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу НБС на дан отварања стечаја,

све увећано за износ законске затезне камате почев од 03.06.2015. године до дана исплате предметног потраживања из средстава остварених продајом покретних ствари туженог побројаних од 1 до 17 ближе одређених у изреци те пресуде, те у другом ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 1.527.560,00 динара, те уколико исто не исплати у року од 15 дана од дана пријема пресуде да исплати и законску затезну камату почев од дана извршности пресуде до исплате.

Привредни апелациони суд је донео пресуду ЗПж 3604/20 дана 10.03.2021. године којом је у I ставу изреке одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Привредног суда у Лесковцу П 668/2019 од 02.07.2020. године у ставу првом изреке и то за укупан износ од 453.200.319,65 динара од чега износ од 443.937.102,44 динара на име пријављене главнице што представља износ од 3.680.115,38 евра и износ од 9.263.217,21 динара на име пријављене камате, што представља износ од 76.789,50 евра у динарској противвредности обрачунато по средњем курсу НБС на дан отварања стечаја и у ставу другом изреке; у II ставу изреке делимично усвојио жалбу туженог, преиначио наведену првостепену пресуду у делу става првог тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за утврђење обезбеђеног потраживања, односно статуса разлучног повериоца и разлучног права и права на првенствено намирење потраживања према туженом у укупном износу од 29.325.073,36 динара, на име пријављене главнице.

Против наведене другостепене пресуде тужени је изјавио дозвољену и благовремену ревизију којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Привредни апелациони суд донео је допунску пресуду ЗПж 3604/20 дана 22.12.2021. године којом је у I ставу изреке одбио, као неосновану, жалбу туженог и потврдио пресуду Привредног суда у Лесковцу П 668/19 од 02.07.2020. године у првом ставу изреке за износ законске затезне камате на износ од 453.200.319,65 динара почев од 03.06.2015. године до исплате; у II ставу изреке делимично усвојио жалбу туженог и преиначио исту пресуду у делу става првог изреке за законску затезну камату на износ од 29.325.073,36 динара и пресудио тако што је одбио као неоснован тужбени захтев за утврђење обезбеђеног потраживања, односно статуса разлучног повериоца и разлучног права и права на првенствено намирење потраживања према туженом за износ законске затезне камате од 03.06.2015. године до исплате а на износ главнице од 29.325.073,36 динара.

Против допунске пресуде није изјављена ревизија.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужиоца изјављену против пресуде Привредног апелационог суда ЗПЖ 3604/20 од 10.03.2021. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) и закључио да је ревизија тужиоца делимично основана, а делимично неоснована.

Пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У ревизији, тужени указује на битне повреде одредаба парничног поступка пред првостепеним судом, што није предвиђен ревизијски разлог по одредбама члана 407. Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда на основу ког је донета побијана пресуда, између „ББ“ АД ..., Република ... и Интерлеминд АД Лесковац, закључен је уговор о залози на покретним стварима дана 23.12.2011. године, којим су конституисали заложно право на покретним стварима Интерлеминд АД Лесковац, ради обезбеђења потраживања по уговорима из 2007. године за износ од 3.923.212,10 евра, које потраживање је „ББ“ АД ... имао према Интерлеминд АД Лесковац за испоручену робу, са роком плаћања до 31.03.2008. године, у максималном износу од 4.000.000,1 евра, заједно са обрачунатом каматом. Агенција за привредне регистре је у регистру заложног права на покретним стварима и правима регистровала заложно право 16.03.2012. године. Дана 27.12.2012. године је закључен уговор о цесији између „ББ“ АД ... и „ВВ“ АД ..., правног претходника овде тужиоца, којим је уступљено потраживање од Интерлеминд АД Лесковац правном претходнику тужиоца у износу од 7.690.202,88 евра, и овде предметно потраживање. За преузето потраживање, правни претходници парничних странака су 16.08.2013. године закључили Споразум о измирењу дуга, којим су констатовали да је Интерлеминд АД Лесковац писмено обавештен 28.12.2012. године да је „ББ“ АД ... пренео своје потраживање у укупном износу од 7.690.202,88 евра на „ВВ“ АД ..., правног претходника овде тужиоца, те да је пренео залог на покретним стварима која је уписана 16.03.2012. године у регистар заложног права код Агенције за привредне регистре. Правном претходнику тужиоца пренето је и потраживање ГГ АД ... које је имао према Интерлеминд АД Лесковац, у укупном износу од 5.685.99,17 евра и Интерлеминд АД Лесковац се сагласио да укупан износ дуга од 13.376.202,05 евра плати правном претходнику тужиоца у 16 једнаких месечних рата у износу по 111.200,35 евра у периоду од септембра 2013. године до децембра 2014. године и у 36 једнаких месечних рада по 322.138,78 евра у периоду од јануара 2015. године до децембра 2017. године, и да Интерлеминд АД Лесковац дугује правном претходнику тужиоца и годишњу камату од 5% која се обрачунава од 01.01.2014. године. Утврђено је да је између „ББ“ АД ... и Интерлеминд АД Лесковац пословни однос постојао у периоду од 18.01.2007. до 27.12.2012. године у оквиру ког је претходник туженог био купац робе или корисник услуга од „ББ“ АД Неиспуњени део обавезе евидентиран је по 307 рачуна који су саставни део закљученог уговора о цесији, у које су укључени и 141 рачун који су предмет тужбеног захтева у овој парници. Уговором о залози на покретним стварима обухваћена је обавеза Интерлеминд АД Лесковац по уговорима који су обухваћени уговором о цесији и евидентирани као обавеза претходника

туженог по основу 141 рачуна који су предмет тужбеног захтева, за продату опрему, израду рекламних материјала и продају робе у периоду од 18.01.2007. године до 22.10.2007. године, са доспелошћу последњег рачуна 21.12.2007. године. Укупно потраживање на име главнице по 141 рачуну на коме се заснива тужбени захтев је 3.680.115,38 евра, а укупна противвредност према средњем курсу евра на дан отварања стечајног поступка над туженим је 443.937.102,44 динара.

Тужени је оспорио тужбени захтев истицањем приговора застарелости потраживања, с обзиром да је засновано на рачунима о испоруци робе из 2007. године, те је потраживање застарело 2010. године, и оспорава да је Споразумом о измирењу дуговања из 2013. године предметни дуг признат од стране правног претходника туженог.

Другостепени суд сматра да је Споразумом о измирењу дуга закљученим 16.08.2013. године између парног претходника тужиоца и Интерлеминд АД Лесковац, којим је утврђена укупна висина дуга у који улази и дуг који је предмет тужбеног захтева, те утврђена обавеза Интерлеминда АД Лесковац да исплати дуг у 16 једнаких месечних рата до децембра 2014. године и 36 једнаких рата од јануара 2015. до децембра 2017. године, признато предметно потраживање. Тужени у ревизији оспорава дејство Споразума о измирењу дуга, наводима да је потписан од стране неовлашћеног лица за туженог. Међутим, према утврђењу првостепеног суда тај споразум је са стране туженог потписан од стране овлашћених лица, извршних директора, у поступку саслушаних сведока ДД и ЋЂ. У ревизији против донете другостепене пресуде према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку не може се побијати утврђено чињенично стање, па ни о постојању овлашћења потписника споразума са стране туженог. Надаље, утврђено је да је целокупно потраживање обухваћено Уговором о цесији прокњижено код туженог као потраживање тужиоца. Према томе, за туженог није била спорна обавезност Споразума о измирењу дуга закљученог 16.08.2013. године, којим је констатовано и да је тужени писмено обавештен о цесији потраживања на овде тужиоца.

Другостепени суд је правилно оценио да није основан ни приговор туженог да Споразум не производи правно дејство с обзиром на одредбе члана 46. Закона о платном промету („Службени гласник СРЈ“, бр. 3/2002 ... „Службени гласник РС“, бр. 31/11) који је тада био на снази, јер је закључен за време блокаде рачуна Интерлеминд АД Лесковац. Интерлеминд АД Лесковац није уговорна страна у уговору о цесији, није он уступио потраживање, што би било забрањено одредбом члана 46. Закона о платном промету. Наведеном одредбом није забрањено признање дуга и промена рокова доспећа, што је садржина Споразума о измирењу дуга закљученог 16.08.2013. године.

Тужени је истакао приговор застарелости предметног потраживања, што понавља и у наводима ревизије, полазећи од оспоравања дејства Споразума о измирењу дуга од 16.08.2013. године.

О приговору застарелости потраживања нижестепени судови су правилно одлучили. Споразумом о измирењу дуга тужилац и Интерлеминд АД Лесковац утврдили су нове рокове доспелости предметног потраживања, које је Интерлеминд признао, тако да 16 једнаких месечних рата доспевају у периоду од септембра 2013. до децембра 2014. године, а 36 једнаких рата у периоду од јануара 2015. до децембра

2017. године. Дејство признања дуга на ток застарелости нижестепени судови су правилно утврдили, правилном применом материјалног права на које се позивају. Како је тужба понета 15.08.2016. године ради утврђења претходно пријављеног потраживања тужиоца према туженом у поступку стечаја, то произилази да је застарни рок прекинут пре истека рока од 3 године, који је застарни рок прописан одредбом члана 374. Закона о облигационим односима.

Према томе, приговори туженог нису основани, па је и ревизија туженог неоснована у делу којим се побија правноснажна пресуда којом је одлучено о главном дугу и о разлучном праву тужиоца ради намирења потраживања на име главног дуга из средстава остварених продајом покретних ствари побројаних у првом ставу изреке првостепене пресуде, на којима је конституисана залога од стране туженог и заложно право пренето на тужиоца.

Међутим, ревизија је основана у делу у коме се побија правноснажна пресуда о потраживању тужиоца за износ од 9.263.217,21 динар на име камате, што представља противвредност износа од 76.789,50 евра по средњем курсу НБС на дан отварања стечаја. Износ од 9.263.217,21 динар је пријављено потраживање на име затезне камате обрачунате на главни дуг од 473.262.175,80 динара. Како је одбијен тужбени захтев за за главни дуг у износу од 29.325.073,36 динара, то основано ревидент указује да је неосновано обавезан да плати затезну камату у износу који је обрачунат и на тај део потраживања на име главнице. Осим тога, утврђена је чињеница да је Споразумом о измирењу дуга, на коме је тужба такође заснована, уговорено да Интерлеминд АД Лесковац дугује претходнику тужиоца годишњу камату од 5% која се обрачунава од 01.01.2014. године, на износ констатованог главног дуга од 13.376.202,05 евра. Нижестепени судови нису имали у виду ову одредбу споразума, па нису расправили да ли је затезна камата обрачуната на нивоу законске затезне камате или на уговореном нивоу од 5%, о којој уговор не би могао производити дејство. По одредби члана 277. став 1. Закона о облигационим односима се затезна камата одређује императивним прописом – Законом о затезној камати.

Ово су разлози због којих је ревизија неоснована у делу у којем је одлучено о потраживању за главни дуг, док је у делу у ком је одлучено о углавниченој затезној камати ревизија основана и укинута је другостепена и првостепена пресуда и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење, применом одредаба члана 414. и члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновљеном поступку донеће се одлука о трошковима целог поступка према одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић